

REVISTA ECONOMICĂ.

ORGAN FINANCIAR-ECONOMIC.

Organul oficial al „SOLIDARITĂȚII”, asociațiune de institute financiare ca însoțire.

Apare odată pe săptămână.

Membri ai asociațiunii „SOLIDARITATEA” sunt:

Agricola (Ecica), Agricola (Hunedoara), Agricola (Lugos), Agricola (Sebeșul-săsesc), Albina, Ancora, Ardeleana, Arieșana, Armonia, Auraria, Aurora (Baia-mare), Avrigeana, Bănățana, Banca Poporală (Caransebeș), Banca Poporală (Dej), Banca Poporală, Arpașul-inf.) Berzovia, Bihoreana, Bistrițana, Bocșana, Brădetul, Buciumana, Cassa de păstrare (Mercuria), Cassa de păstrare, (reuniune) (Săliște), Câmpiana, Cârțișoreana, Chiorana, Chiseteiana, Codreana, Codrul (Buteni), Codru (Lupșa), Comuna, Concordia (T-Uzdin), Concordia (Gh.ria), Cordiana, Coroana (Bistrița), Corvineana, Creditul, Crișana Cugiereana, Decebal, Detunata, Doina, Drăganul, Dunărcana, Economia (Cohalm), Economul, Făgețana, Frăția, Frățietatea, Furnica, Geogeană, Gloria, Grănițerul, Hațegana, Însoțire de credit (Veștem), Institut de credit (Mehadia), Institut de credit (Gavoșdia), Isvorul, (Sângiorgiu), Isvorul (Sebeșul-inf.), Isvorul (Ighiu), Iulia, Lăpușana, Ligediana, Lipovana, Luceafărul, Lumina, Mărgineana, Mercur, Mielul, Minerva, Munteana (Corniareva), Murășiana, Murășanul, Maramurașana, Nădlăcana, Negoiul, Noișana, Olteana, Oraviciană, Orientul, Patria, Piatra, Plugarul (Săcădate), Poporul (Lugos), Poporul (Săliște), Porumbăceana, Progresul, Reun. de impr. și păstrare (Iuva-mare), Kiureana (Cap.-Mănăștur), Săcana, Sătmăreana, Sebeșana (Caransebeș), Sebeșana (Sebeșul-săsesc), Secășana, Selăceana, Sentinela, Silvania, Someșana, Speranța (Hosman), Steaua, Șercăiana, Șoimul (Uioara), Șoimul (Vașcău), Trărnăveana, Țimișana, Țibleșana, Unirea, Vatra, Victoria, Viitorul, Voileana, Viădeasa, Vulturul (Sănmărtin), Vulturul (Gășnad), Zărândeana, Zlăgnea, Zorile.

Abonamentul:

pe 1 an K 20.—, pe 1/2 an K 10.—

Redactor responsabil:

VASILE VLAICU.

Taxa pentru inserțiuni:

de spațiul unui cm² câte 15 fileri.

Evaluarea edificiilor.

Proprietarii de case și de alte edificii trăiesc astăzi în atmosfera împrejurărilor, cari impun atât scumpirea prețurilor, cât și urcarea valorilor la edificii. Imprejurările acestea sunt prea multe și prea bine cunoscute, pentru ca să nu putem trece peste enumerarea lor și ca să nu insistăm la fiecare din ele.

Se știe, că prețul materialului de edificat și speșele de construcție au trecut astăzi în multe locuri peste 1000% a cifrelor de acum patru — cinci ani. Dar ele nu s'au oprit aici, ci se află în continuă urcare. Considerând greutatea generale și speciale împreunate cu procurarea materialului, fabricație și transport, apoi lipsa brațelor de muncă și a personalului tehnic superior, urcarea valorii reale a edificiilor nu poate provoca nici o mirare.

De mirare e numai înrădăcinarea obiceiurilor vechi la evaluarea subiectivă a valorii edificiilor. Așa de ex. particularii, proprietari, de edificii, își au motivele lor întemeiate de a evalua unul și acelaș obiect odată cât mai ieftin, altădată cât mai scump. E prea natural, că față de erar, față de un vânzător sau față de alte persoane, cărora avem să le plătim noi ceva în proporția valorii edificiilor, acestea sunt admirabil de ieftine. Din contră, dacă în proporția valorii edificiilor avem ceva de primit, firește, că ele sunt neprețuit de scumpe.

Ca și particularii, tot asemenea și persoanele juridice, societățile etc. încă își urmează anumite obiceiuri la evaluarea subiec-

tivă a edificiilor. Așadar ar fi de prisos să stăruim cu sfatul pentru ceice bine știu să evalueze în folosul lor, dar nu se poate ajuta nici celor ce și-au evaluat edificiile în defavorul lor. Ultimii experiează aceasta de regulă, totdeauna prea târziu.

În special la institutele financiare, cari și fără §§ i deosebiți urmează cu predilecție explicabilă tendința de a evalua edificiile proprii pentru bilanț cât se poate de sistematic în vederea amortizării, evaluarea minimală e prilej de merite deosebite ale organelor conducătoare. Nu s'a auzit până acum nici o voce, care să arete motive de nemulțămire la cifrele prea elocvente din bilanț, ce privește evaluarea edificiilor în felul obicinuit. Din contră, toți cei interesați privesc cu satisfacție deosebită, cât de departe stau valorile de azi ale edificiilor în bilanț sub cele de acum 4—5 ani.

A reluă azi în bilanț valoarea reală a edificiilor, cu atâta cât valorau ele strict obiectiv acum cinci ani, se pare a fi o cerință pe cât de modestă, pe atât de imposibilă, dar și fără scop. Cei mai mulți vor zice, că nu e rău nici așa, cum arată bilanțul.

Dar ce se potrivește bine pentru bilanț, nu se potrivește pentru asigurarea edificiilor. În decursul anului trecut am avut ocazie să arătăm în repetite rânduri, că e bine, ca proprietarii de case să-și revideze contractele de asigurare și să declare obiectele din nou în valoarea reală actuală. Firește, cei mai mulți sunt de părerea, că e interesul societății de asigurare să încasseze premii mari, prin urmare dacă edificiile nu au ars până acum, nu-i pericol nici pe viitor.

De oarece însă nu poate exista nici o societate de asigurare, care să plătească despăgubirile din alte capitaluri, afară de cele adunate din premiile asiguraților, și deoarece rezervele de premii adunate cu multă osteneală nu sunt menite anume să satisfacă pe ceice nu și-au observat datorințele contractuale, ci din contră ele trebuiesc să formeze garanția materială pentru toți asigurații în măsura îndreptățirii lor contractuale, e clar, că societatea de asigurare nu poate aplica două măsuri la prețuirea edificiilor, pentru că ea trebuie să aibă în vedere totalitatea asiguraților, totalitatea edificiilor asigurate și totalitatea premiilor. Dacă, cu puține excepțiuni, totalitatea asiguraților își evaluează edificiile în măsură de 10 ori mai redusă, urmează, că totalitatea premiilor colectate e de 10 ori mai redusă și dăunaților în mod necesar trebuie să li se aplice aceeași măsură. Aceștia din urmă sunt siliți să sufere urmările lipsei de disciplină solidară a totalității resp. a majorității asiguraților.

Dacă din contră, cu puține excepții, totalitatea asiguraților, sau majoritatea covârșitoare, își declară valoarea edificiilor evaluată, în prețurile de zi, frește că dăunații pot fi, dar și trebuie să fie satisfăcuți în măsura completă a prețurilor de zi.

Despre avantajile sau dezavantajile societății de asigurare sub raportul evaluării edificiilor, nu încap obiectiune, deoarece o societate de asigurare e obligată să și formeze acoperirea necesară pentru obligamentele ei. Dacă totalitatea premiilor e relativ mică, faptul dovedește, că în aceeași măsură sunt reduse și obligamentele. Dacă însă totalul premiilor e mare, implicite în aceeași măsură i se măresc obligamentele.

Evaluarea edificiilor sub raport de asigurare se recomandă deci tututor proprietarilor, să o facă în mod obiectiv. Căci, cine vrea să se convingă de dezavantajile unei evaluări menite dela început contra societății de asigurare, se convinge de regulă prea temeinic, dar prea târziu, că a greșit contra intereselor sale proprii. O procedură moderată în privința aceasta arată sedria orfanală din Arad, care a stabilit urcarea valorii edificiilor cu 150% a valorilor dinaintea războiului. Destul de moderată e urcarea aceasta față de prețurile înzecite ale edificiilor, dar, după cum se vede, sedria orfanală din Arad, la un eventual caz de incendiu, vrea să se degajeze de responsabilitate.

Restrângerea circulației imobiliilor.

Cunoscuta ordonanță a guvernului privitoare la restrângerea circulației imobiliilor se aplică, cum se vede, cu rigoare și față de compatrioții noștri Sași. O dovedește următorul caz, întâmplat băncii «Hermannstädter Allgemeine Sparkassa» din Sibiu. Banca aceasta a ajuns pe calea unei licitații publice proprietara moșiei unui debitor Maghiar, din comuna Kercsed, com. Turda-Arieș. Ani de zile zile n'a putut valora moșia cu preț convenabil, pentru a-și acoperi pretensiunea de preste K 60,000—. În fine s'a găsit un oferent cu preț acceptabil, de K 45,000, un anumit Pop Gábor, despre care Sparkassa a crezut, că este Maghiar, căci corespundă cu ea în limba maghiară, care însă, precum a eșit la iveală ulterior, a fost preotul român din Luna de Arieș (Aranyos'óna). Pentru a nu suferi pierderi mai mari Sparkassa a primit ofertul și a încheiat târgul. Abia acum au început a se mișca Maghiarii din Kercsed. Au oferit pe moșie prin act notarial public, K 60,000— și au cerut anularea târgului cu românul Pop Gábor, ceea ce «Sparkassa» — precum ne spune «Sieb. Deutsches Tageblatt», de unde luăm informațiile de mai sus — a refuzat *cu părere de rău (!)* căci contractul eră deja încheiat.

Ceeace n'a putut face «Sparkassa» a făcut însă Expozitura guvernului pentru circulația imobiliilor din Cluj. A denegat simplu și fără nici o motivare, aprobarea contractului, încheiat între bancă și păr. Pop. Iar la câteva zile «Sparkassa» a primit dela «Inspectoratul r. u. pentru colonizări» din Cluj sub Nr. 235/1918 și cu provocare la ordonanța guvernului, Nr. 4000/1917 M. E., somarea, în numele ministrului de agricultură, *să cedeze imobiliile vândute lui Pop G., contra banii gata, băncii «Magyar földhitelezeték országos szövetsége».*

«Sparkassa», precum scrie «Tageblatt», va face demersurile posibile în contra acestei somări.

Va face-o aceasta de sigur mai mult din punct de vedere principal. Rezultatul însă se poate prevedea de acum. Decisul de neaprobare adus de Expozitura guvernului va fi confirmată de ministrul agriculturii; banca săsească va rămâne cu aceeași pagubă, iar Românul Pop va fi lipsit de moșia, cumpărată în ordine și poate și luată în posesiune și lucrată pentru anul agricol viitor.

Ar fi interesant și totodată instructiv a ști, cum se termină această afacere. Indesebi, spre care din scopurile admise de ordonanță se acuiră aceasta moșie din partea statului? Este lipsă de moșia din chestiune pentru a o face accesibilă la invalizi, — văduve, — orfani de războiu sau în general la persoane, ce au făcut servicii de războiu; pentru clădiri de muncitori agricoli, pentru întărirea ori înmulțirea micilor proprietari?

Pentru păstrarea pământului.

Plugarii noștri, asemeni plugarilor națiunilor conlocuitoare, în decursul războiului s'au ușurat în bună parte de datorii. Ba au făcut rost și de «bani gata», cu atât mai ușor, cu cât mai mult s'au ocupat cu economia de vite. Muncindu-și însă ogoarele rudimentar, indeletnicindu-se cu economia de vite nu deajuns de rațional, și fiind contabilitatea economică străină cu totul poporului nostru — el n'a agonisit cât ar fi necesar, ca să nu fie sguduit în temelile vieții sale mâne, când statul îi va trimite socoțile războiului. Nu-mi tem moșia neamului de furia unora și altora, mi-o tem însă de greutatea enorme, cari i le vor arunca în cârcă împrejurările bolnave, create de războiu. Mi-o tem serios, cu atât mai mult, cu cât mai multe indicii arată, că aceste împrejurări vor dăinui îndelung. Presupunând, că florile albe ce sfielnic și cu greu își scot capul de sub stângenuț de zăpadă, și în bătaia crivățului colo spre nord, vor fi flori de vieață, vor fi prevestitoarele adevăratei primăveri a păcii — atunci la anul Germania și Austria își vor putea procura o parte a articilor de alimentare și din Rusia și România. Prin asta, țările acestea, cari până aci ne-au fost dușmane de arme, de aci încolo ne vor fi, fără să vrea, dușmane din punctul de vedere al intereselor economice, fiind și Ungaria, ca și ele, țară agricolă. Urmare naturală va fi, că prețurile produselor agricole la noi — vor scădea. Dar nu și prețurile de industrie. Ba, fiind silite Germania și Austria din acestea să exporteze și Rusiei și României, n'ar fi imposibil ca prețul lor să se urce chiar. Imprejurările acestea nefaste adăugându-se la dările enorme create de războiu — sunt pricină desul de puternice pentru teama mare, ce o am față de moșia strămoșească, din care mâne multe fășii vor aluneca în proprietatea altora. În a cui?

Privind în preajmă-ne, nu trebuie să avem tocmai ochiu ager, pentru ca să vedem, că cei-ce s'au îngrășat pe urma sângelui și energiilor rășluite din trupul neamului nostru și trupul neamurilor conlocuitoare — nu se pot numi pui de șoimi, ci cu tot dreptul pui de șloimi. După războiu treaba va fi așa: învinge-va greutatea și-și va croi alvie largă de bunăstare acel individ și acel neam, care va dispune cu prisosință de capital intelectual și economic. Evreii, între toate noroadale lumii, în privința asta sunt cei mai favorizați. Ergo: ceea-ce azi sporadic se întâmplă în toate zările patriei, anume că întinsuri de moșii trec în proprietatea speculanților — mâne va fi regulă. Ce umări dezastruoase poate să aibă pentru țară, bănuind ne îngrijorăm, — totuș nu e chemarea noastră să scrutăm.

Pe noi în primul rând să ne intereseze existența noastră serios primejduită de vrenile, ce vor să vină. Pe noi să ne îngrijoreze în primul rând temelii vieții noastre, săraca vatră strămoșească amenințată de cactisme, a căror înverșunare cine o poate s'o măsoare, dar a căror izbucnire nenumărate semne ni-o arată cu precizie matematică.

Cum să ne apărăm? — Greu, din cale afară, greu! Am zis mai sus, că chezașia isbutirii din noianul nevoilor de mâne — va fi capitalul intelectual și economic. Cum stăm noi în privința asta? Cred, că nu trebuie să mă chinuesc din cale afară, pentru-ca să dovedesc, de ce puțin capital intelectual dispunem noi pe toate terenele de manifestare ale vieții.

În împrejurările actuale noi suntem atât de slab organizați, încât nu ne putem gândi la delăturarea

cu desăvârșire, ci numai la micșorarea primejdiilor, ce ne amenință. Moduri pentru treaba asta vor fi ele multe. Eu pentru zilele de azi nu cunosc altele, e căror aplicare să pot crede, că ar avea efect — decât următoarele:

1. Temelii ori cărei acțiuni, ce are să dea efecte binefăcătoare și durabile — nu poate fi altul decât granitul *forței morale*. Și poporul nostru așa cred, ar avea condiția asta în plămădeala firii sale. Mă gândesc la «mulțămirea cu puțin» fiilor neamului. E atât de importantă însușirea asta azi, și în zilele ce vor veni, încât nu pot îndeajuns rugă pe cei ce înțeleg rostul ei, să nu întrelase o clipită pentru a îndemna poporul la cruțare, la îndestulare cu cât se poate mai puțin. Drăgi preoți și învățători, faceți-vă obicei din a zugrăvi obștei, ce azi ajunge cu ușurință, la bani, îi cheltue adeseori cu și mai mare ușurință, — ce nevoi, ce greutăți și primejdii ne așteaptă mâne. Osteniți-vă a face intuitivă importanța cruțării prin pilde cunoscute de toți, alcătuiți bunăoară bilanțul lui Stan ori Bran, așa cum se prezintă azi cu un frumos prisos de câștig — și apoi înlocuiți în oglinda asta a averii lui Stan ieșitele și venitele, e deajuns însă chiar numai ieșitele *de azi* cu cele *de după războiu* — și va vedea, va înțelege acel Stan, că după războiu nu-și va încheia anul de afaceri cu câștig, ci mai probabil — cu pierderi. Asfel de pilduiri au destulă putere, de a convinge. Osteniți vă la aceasta, și «Tatăl și neamul n'o să-și uite de răsplată».

2. Să înodăm bine deci banii adunați cu multă osteneală. Ni se cer din multe părți, dar să nu-i dăm. Aș vrea să se înțeleagă bine ce zace în umbra vorbelor, cari le aștern aici! Să nu dăm nimărui banii noștri.

3. Să se înființeze de urgență *un organ popular economic*, care în straturile largi dela țară să răspândească în primul rând acele cunoștințe cari *acum sunt necesare*, și numai în rândul al doilea și de acelea, cari țântesc urnirea în genere a agriculturii și apărtențele sale pe o vâgășă... mai bună. Lipsa acestuia — e dovada cea mai eclatantă, ce mărginiți medici suntem în cunoașterea boalelor fără margini, cari ne bântue.

4. *Infiiințarea cercurilor plugărești* — cari să poată consolida organizarea temelnică a plugarilor în lupta binepricedută a intereselor lor anume pentru că sub oblăduirea lor se pot răspândi mai ușor decât în alt chip, unde de lumină fie cât de palide, dar totuș unde de lumină în întunerecul satelor noastre. Nu vor avea temelie puternică aceste tovărășii, nici nu pot vedea țărâtimea cu toate cele de lipsă, dar totuș îi vor putea pune la dispoziție adeseori mai ieftin articli de bună calitate și pe cari adesea alt-unde nici nu-și poate procura. Iar mâne, dacă vom fi oameni la locul nostru, ușor le vom putea înlocui cu altele, iar atunci — ele vor fi mărturia cea mai puternică pentru importanța bunătatea, necesitatea tovărășiilor noastre.

Puține sunt aceste puncte de mănecare în lupta titanică, ce avem s'o purtăm pentru păstrarea pământului nostru. Și mă doare, când mă gândesc, câte n'ar putea să fie. Ba și așa puține câte sunt, și mai mult de ordine morală — trebuie să le dăm importanța cuvenită cu atât mai mare, cu cât mai plâpânde ni se par și cu cât sunt mai puține.

Magyar óvár, Decemvrie 1917.

P. Grecu.

CRONICĂ.

Germani dobrogeni coloniști în Ardeal. Precum este informat un ziar din capitală, secția pentru colonizări a băncii săsești din Sibiu. «Siebenbürger Vereinsbank» proiectează a aduce în Ardeal Germani dobrogeni ca coloniști. Se vor parca spre scopul acesta moșiile numitei bănci din Crăciunel și Obregia în loturi de câte 10—16 jug. catastrale. În Crăciunel se vor așeza 80 de familii, iar în Obregia 120 de familii. Guvernul bulgar, se zice, dă întreg sprijinul său emigrării Germanilor din Dobrogea, a căror pământuri voiește să le acuire pentru invalizii bulgari. Prin proiectata colonizare s'ar înmulți populațiunea germană din Ardeal, deocamdată, cu 800 de suflete.

*

„Gazeta Poporului”, este titlul unei gazete nouă săptămânale, ce apare în Sibiu, cu începere de la Anul nou sub conducerea dlui Dr. Ioan Broju, ca foaie politică-culturală.

Cei 5 numeri apăruiți până acum se prezintă în condițiile cele mai bune posibile, oferind poporului în o bună limbă populară, lectură sănătoasă sub toate raporturile, de conținut politic, cultural și informativ;

știri despre mersul războiului și al pertractărilor de pace etc. și ici-colea și câte o bună ilustrație.

«Gazeta Poporului» umple un gol foarte simțit în literatura noastră ziaristică în anii din urmă și merită întreg sprijinul oamenilor de bine și prieteni ai poporului. Prețul de abonament este K 15.— pe an, K 7.50 pe 1/2 an și K 4.— pe 1/4 an. Administrația Sibiu — Nagyszeben, Dragonerwache Nr. 2.

Cursul monetelor de aur:

Galben (Dukat)	K	20.25
20 Marce	„	42.25
20 Franci (Napoleon)	„	34.25
Funt sterling	„	50.50
10 Ruble aur	„	45.75
Fiorini olandezi	„	35.75
Funți turcești	„	39.—
Dollar (aur)	„	88.75

Sumarul:

Evaluarea edificilor. — Restrângerea circulației imobilelor. — Pentru păstrarea pământului. — *Cronică*: Germani dobrogeni coloniști în Ardeal. «Gazeta Poporului». (*Cursul monetelor de aur*).

„MUREȘANUL”,

instituit de credit și economii soc. pe acții în Măriaradna — takaré- és hitelintézet részvénytársaság Măriaradna.

CONVOCARE.

P. T. acționari ai institutului de credit și economii «MUREȘANUL», societate pe acții în Măriaradna, prin aceasta sunt poțuiți la

a XX-a adunare generală ordinară,

care se va ține în localitățile institutului din Măriaradna *Mărti*, în 19 Februarie st. n. 1918, la 10 ore a. m.

Ordinea de zi:

1. Deschiderea adunării generale; constatarea acționarilor prezenți și a acțiilor, pe cari le reprezintă
2. Alegerea alor 2 notari, 2 verificatori și 3 scrutinători.
3. Raportul direcțiunii și al comitetului de supraveghiere despre anul de gestiune 1917.
4. Aprobarea Bilanțului, a contului Perdere și Profit și împărțirea profitului curat.
5. Darea absoluturului pe seama direcțiunii și a comitetului de supraveghiere.
6. Fixarea marcelor de prezentă pe anul 1918.
7. Alegerea alor 2 membri în direcțiune.
8. Eventuale propuneri conformate statutelor.

Măriaradna, la 31 Ianuarie 1918 n.

Direcțiunea.

Notă: La adunarea generală pot participa cu vot consultativ și deciziv numai acei acționari, cari sunt trecuți ca proprietari în registrul de acții cel puțin cu 6 luni înainte de adunare și cari până la deschiderea adunării generale își depun acțiunile la casa institutului, ori la institutul «Victoria» în Arad (§ 20 din statute).

MEGHIVÓ.

A «MUREȘANUL» takaré- és hitelintézet Măriaradna, t. részvényesei ezennel meghivatnak a

XX-ik rendes közgyűlésre

mely folyó évi február 19 kedden délelőtt 10 órakor az intézet helyiségében fog megtartatni.

Tárgysorozat:

1. A közgyűlés megnyitása; a jelenlevő részvényesek es részvényeiknek megállapítása.
2. Két jegyző, 2 hitelesítő és 3 szavazatszedő-tag választása.
3. Az igazgatóság és a felügyelő bizottság jelentése az 1917. évről.
4. A mérleg, veszteség és nyereség számlák jóváhagyása és a tiszta nyereség felosztása.
5. Az igazgatóság és a felügyelő bizottság részére a felmentvény megadása.
6. A jelenléti jegyek megállapítása 1918. évre.
7. Két igazgatósági tag választása.
8. Esetleges indítványok.

Măriaradna, 1918. január hó 31.

Az igazgatóság.

Jegyzet: A közgyűlésén szavazati joggal csak azon részvényesek birnak, kik a közgyűlés előtt legalább 6 hónappal mint tulajdonosok vannak az intézet könyveibe bevezetve és akik a közgyűlés megnyitásáig leteszik részvényeiket az intézet pénztáránál vagy a «Victoria» tak. és hit. intézetnél, Aradon. (Alapszabály 20. §-a.)

(Vezi Contul Bilanț și Profit și Perdere pe pagina următoare. — Mérleg- és Nyereség- és Veszteség-számla a következő oldalon).

„MUREȘANUL”,

Institut de credit și economii societate pe acții în Măriaradna — Takarék- és hitelintézet részvénytársaság Măriaradna.

Activa — Vagyon.		Contul Bilanț cu 31 Dec. 1917. — Mérleg-számla 1917. dec. 31-én.		Pasiva — Teher.	
	K	f		K	f
Cassa — Pénztár	63,907	09	Capital social — Részvénytőke	150,000	—
Bon în Giro-Conto și la alte bănci — Giro-számla és követelések más bankoknál	86,679	61	Fond de rezervă — Tartalékalap	101,848	36
Escont — Váltók	854,428	06	Fond de pensiune — Nyugdíjalap	28,933	93
Imprumuturi hipotecare — Jelzálog kölcsönök	8,399	—	Depuneri spre fruct. — Takarék betétek	736,824	46
Imprum. pe oblig. cu cavenți — Kötvény kölcsönök	2,261	—	Depuneri în Cont-curent — Folyó-számla betétek	81,309	87
Cont-curent cu acop. — Folyó-számla fedezettel	53,718	99	Depozit de Cassă — Pénztári letét	2,594	43
Imprum. pe amanet (Lombard) — Előleg. érték-papirokra	7,599	—	Reescont — Visszleszámitolt váltók	33,321	—
Efecte — Értékpapírok	47,415	—	Dividendă neridicată — Fel nem vett osztalék	1,090	—
Mobilier — Berendezés	2,400	—	<i>Transitoare: — Átmeneti tételek:</i>		
Amortizare — Leírás	400	—	Dare nesolvită după interesele de depuneri — Kinemfizetett betéti kamatazó	1,791	74
Realități — Ingatlanok	24,665	72	Interese transít. anticipate — Előre felvett kamatok	14,751	80
Debitori — Adosók	13,485	67	Profit curat din 1916 — Tiszta nyereség 1916-ból	230	—
	1.164,560	14	Profit curat din 1917 — Tiszta nyereség 1917-ből	11,814	55
				1.164,560	14

Debit — Tartozik.		Contul Profit și Perdere. — Nyereség- és Veszteség-számla.		Credit — Követel.	
	K	f		K	f
Interese pentru fondul de rezervă — Kamata tartalékalapnak	4,849	90	Interese de escont — Váltó kamatok	83,542	34
Interese pentru fondul de pensiune — Kamata nyudíjalapnak	1,637	76	Interese de imprumuturi hipotecare — Jelzálog kölcsönök utáni kamata	702	56
Interese după depuneri spre fructif. — Takarékbetétek utáni kamata	32,303	57	Interese dela imprumuturi pe obligațiuni cu cavenți — Kötvény kölcsönök utáni kamata	244	20
Interese după depuneri de Cont-curent — Folyószámla betétek utáni kamata	3,895	53	Interese dela imprumuturi pe Lombard — Lombard utáni kamata	833	65
Interese de reescont — Visszleszámitolási kamata	7,769	82	Interese dela efecte publice — Értékpapírok kamatai	2,054	—
<i>Spese: — Költségek:</i>			Interese dela Cont-curent cu acoperire — Folyószámla kölcsönök utáni kamata	3,837	31
Salare, bani de cvartir și adaus de scumpete. — Fizetések, lakberek és drágasági pótlék	8,672	—	Provizinni — Jutalék	19,891	46
Marce de prezență — Jelenléti díjak	1,200	—	Venitele realităților — Ingatlanok jövedelme	530	—
Porto, spese de birou și diverse plăți — Portó, irodai költségek és különféle fizetések	7,714	76	Profit transp. din 1916 — Áthozott nyereség 1916-bó	280	—
<i>Dăr: — Adók:</i>					
Dare directă, comunală și culturală — Egyenes, községi és kultus adó	8,277	15			
10% dare după interese de depuneri — 10% os betéti kamatazó	3,619	91			
Competința de timbru — Illeték	271	67			
Amortizare — Leírás	24,608	90			
Profit curat din 1916 — Tiszta nyereség 1916-ból	280	—			
Profit curat din 1917 — Tiszta nyereség 1917-ből	11,814	55			
	116,915	52			
				116,915	52

Măriaradna, 31 Decembrie 1917. — Măriaradna, 1917. deczember 31.

Traian J. N. Iosif m. p., șef-contabil — főkönyvelő.

DIRECȚIUNEA: — AZ IGAZGATÓSÁG:

Raicu m. p., președinte — elnök.

Tuducescu m. p.

Truția m. p.

P. Givulescu m. p., vice-președinte — alelnök.

Dr. At. Brădean m. p.

Dr. R. Veliciu m. p.
(sub arme, hadbavonult).

Subscrisul comitet de supraveghiare am examinat conturile prezente și le-am aflat în deplină consonanță cu registrele principale. — Alulirott felügyelőbizottság jelen számlákat felülvizsgálta és a főkönyvekkel teljesen megegyezőknek találta.

Măriaradna, la 30 Ianuarie 1918. — Măriaradna, 1918. január 30.

COMITETUL DE SUPRAVEGHIARE: — A FELÜGYELŐBIZOTTSÁG:

Fabrițiu Manoilă m. p., președ. — elnök

Vasilon m. p.

Paop m. p.

(sub arme — hadbavonult).

(sub arme — hadbavonult).

A. Bozgan m. p.

Nicolae Mili m. p.

Ioan Moldovan m. p.,

revizor expert al „Solidarității” — a „Solidaritetea” szak revizora

„NEGOIUL“

cassă de economii soc. pe acții în Porumbacul-superior. — takarékpénztár részvénytársaság Felsőporumbákon.

CONVOCARE.

Domnii acționari ai cassei de economii «Negoiul» societate pe acții în Porumbacul-sup. se invită la

a IX-a adunare generală ordinară,

care se va ține în Porumbacul-superior la 17 Februarie st. n. 1918, la 2 ore p. m., în localul institutului cu următorul

Program :

1. Deschiderea și constituirea adunării generale.
2. Raportul direcțiunii, bilanțul anual și raportul comitetului de supraveghiere.
3. Impărțirea profitului curat.
4. Fixarea marcelor de prezență.
5. Alegerea a trei membri în direcțiune conform statutelor.

Acționarii să-și prezinte acțiunile cel puțin cu o zi înainte de adunarea generală conform §-ului 16 din statute.

Direcțiunea.

MEGHIVO.

A felsőporumbáki «Negoiul» takarékpénztár részvénytársaság részvényes urai ezennel meghivatnak

a IX-ik rendes évi közgyűlésre,

mely Felsőporumbákon 1918. február hó 17-én. d. u. 2 órákor az intézet helyiségében fog megtartatni a következő

Tárgyszorozattal :

1. A közgyűlés megnyitása és alakulása.
2. Az igazgatóság jelentése, az évi mérlegszámla és a felügyelő bizottság jelentése.
3. A tiszta nyereség felosztása.
4. A jelenléti díjak megállapítása az 1918. évre.
5. Az alapszabályok értelmében három igazgatósági tagnak megválasztása.

A részvényesek az alapszabályok 16 §-ának értelmében a közgyűlés megtartása előtt legalább egy nappal adják be részvényeiket.

Az igazgatóság.

Activa — Vagyon.	Contul Bilanț la 31 Dec. 1917. —	Mérleg-számla 1917. dec. 31-én.	Pasiva — Teher.
	K f		K f
Cassa — Pénztár	2,661.59	Capital societar — Alaptőke	20,000.—
Escont — Váltók	46,937.—	Depuneri — Betétek	164,568.49
Obligațiuni — Kötelezvény	1,052.—	Fond de rezervă — Tartalékalap	15,396.55
Depuneri proprii — Saját betét	154,746.48	Fond de clădire — Építkezési alap	2,500.—
Efecte — Értékpapírok	3,416.60	Diversi — Különfélék	287.61
		Dividendă neridic. — Fel nem vett osztalék	116.—
		Int. transitoare — Átmeneti kamatok	3,400.—
		Profit curat — Tiszta nyereség	2,545.02
	208,813.67		208,813.67

Debit — Tartozik.	Contul Profit și Perdere. —	Nyereség- és Veszteség-Számla.	Credit — Követel.
	K f		K f
Int. de depuneri — Betéti kamat	3,277.35	Interese de escont — Lészámitolási kamat	3,715.90
Contribuțiune — Adók	1,760.61	Int. de oblig. — Kötelezvény kamat	764.28
Salare — Fizetések	1,000.—	Interese de depuneri — Betéti kamatok	4,390.32
Spese — Költségek	505.06	Interese de efecte — Értékpapír kamat	101.—
Profit curat — Tiszta nyereség	2,545.02	Proviziuni — Jutalékok	106.94
		Transcrieri de acții — Részvényátírási díj	9.60
	9,088.04		9,088.04

Porumbacul-superior, (Felsőporumbák) la 31 Decembrie 1917.

Nicolae Solomon m. p., cassar.—pénztárnok.

Nicolae Comșa m. p., cont.—könyvelő.

DIRECȚIUNEA: — AZ IGAZGATÓSÁG:

Nicolae Solomon m. p.

Vasile Popianoș m. p.

Candid Popa m. p.

Nicolau Comșa m. p.

Luca Popianoș m. p.

David Frâncu m. p.

Subsemnatul comitet de supraveghiere examinând conturile prezente le-am aflat în regulă și consonanță cu registrele. — Alulirott felügyelő bizottság jelen számlákat megvizsgálta és rendben, a könyvekkel teljes összhangzásban találta.

Nicolae Frâncu m. p.

Nicolae Popianoș m. p.

Ioan Strava m. p.

Constantin Octavian m. p.
esmis al «Solidarității».

„ȘOIMUL“

institut de credit și econ., societate pe acții în Vascău.

takarék- és hitelintézet részvénytársaság Vaskoh.

CONVOCALLRE.

Domnii acționari ai institutului de credit și economii «ȘOIMUL», societate pe acții în Vascău, sunt invitați prin aceasta conform §-ului 4 din statutele societății la

a XIII-a adunare generală ordinară,

care se va ține în 24 Februarie st. n. 1918 la orele 2 p. m., în localitatea institutului.

Obiectele:

1. Alegerea unui notar pentru conducerea procesului verbal, a trei scrutinători pentru actul de alegere și a trei membri pentru verificarea procesului verbal.
2. Raportul direcțiunii și al comitetului de supraveghiere despre gestiunea anului 1917 și aprobarea bilanțului.
3. Decidere asupra distribuției profitului curat.
4. Darea ab-olutorului direcțiunii și comitetului de supraveghiere pe anul de gestiune 1917.
5. Alegerea unui membru în direcțiune pe un timp de 5 ani.
6. Alegerea unui membru în comitetul de suprav. pe 1 an.

Diracțiunea.

MEGHIVÓ.

A «ȘOIMUL» takarék- és hitelintézet részvénytársaság üzlethelyiségében 1918. évi február hó 24 délután 2 órakor, megtartandó

XIII-ik rendes közgyűlésre,

a t. részvényesek tisztelettel meg hivatnak.

Tárgyak:

1. A közgyűlési jezzzőnek, a választások vezetésére három szavazatszedő bizottsági tagnak- és a jegyzőkönyv hitelesítésére három részvényesnek a megválasztása.
2. Az igazgatóság és felügyelő bizottság jelentéseinek, valamint az 1917 évi zársumadások és mérlegnek előterjesztése és megállapítása.
3. Az 1917. évi tiszta nyereség felosztásának megállapítása.
4. A felmentvény megadása az igazgatóság és felügyelő-bizottság részére.
5. Egy igazgatósági tag megválasztása (5 évre).
6. Egy felügyelő bizottsági tag megválasztása (1 évre).

Az igazgatóság.

Activa — Vagyon.

Bilanț cu 31 Dec. 1917. — Mérleg-Számla 1917. dec. 31-én.

Pasiva — Teher.

		K	f			K	f
Cassa în număr — Készpénz	33,102.71			Capital social — Részvénytőke		127,930	—
Depuneri elocate la alte bănci — Más intézeteknél elhelyezett betétek	117,411.16	150,513.87		Fond de rez. gen. — Ált. tartalékalap	41,136.66		
Cambii — Bankváltók		235,743.—		Fond de rez. spec. — Külön tartalékalap	3,500.—		
Efecte — Értékpapírok		14,400.—		Fond de pensuni — Nyugdíjalap	8,878.86	53,515.52	
Realități — Ingatlanok:				Depuneri spre fructificare — Betétek		242,246.45	
Casa institutului — Intézeti székház	37,500.—			Depozite de cassa — Pénztári letétek		9,816.88	
Realități de vânzare — Eladásra szánt ingatlanok	3,000.—	40,500.—		Dividende neridicate — Fel nem vett osztalék		1,171.50	
Mobilier — Felszerelések		1,000.—		Interese transitoare — Átmeneti kamatok		2,011.91	
Diverse conturi debitoare — Különléle adósok		3,464.81		Diverse conturi creditoare — Különléle hitelezők		48.—	
				Profit transpus din 1916 — Áthozott nyereség 1916 évről	1,524.01		
				Profit curat — Tiszta nyereség	7,357.41	8,881.42	
		445,621.68					445,621.68

Debit — Tartozik.

Contul Profit și Perdere. — Nyereség- és Veszteség-Számla.

Credit — Követel.

		K	f			K	f
Interese la depuneri — Betét kamat	7,579.60			Profit transpus din 1916 — Áthozott nyereség 1916 évről		1,524.01	
Int. la fond de rez. — Tartalékalap kam.	1,597.38			Interese la cambii — Bankváltó kamat		30,773.54	
Int. la fond de pensuni — Nyugdíjalap k.	5,176.65	9,684.63		Interese la dep. elocate la alte bănci — Más intézeteknél elh. betét utáni kamat		4,921.39	
Dare erarială și comunală — Állami és községi adó	5,561.19			Venitul realităților — Ingatlanok jövedelme		2,305.—	
10% dare după int. depnn. — 10% betét kamat adó	757.96			Alte venite — Egyéb jövedelmek		1,285.45	
Spese de birou — Irodai költségek	3,595.71						
Chirie — Házbér	2,000.—						
Salare — Fizetések	6,227.08						
Marci de prezentă — Jelenléti jegyek	126.—						
Descrieri — Leírások	3,975.40						
Profit transpus din 1916 — Áthozott nyereség 1916 évről	1,524.01						
Profit curat — Tiszta nyereség	7,357.41	8,881.42					
			40,809.39				40,809.39

Vasăău, la 31 Decembrie 1917. — Vaskoh, 1917. december hó 31.

Pentru contabilitate: — Könyvelésért: Ioan Ovesea m. p., dir. exec. — vezérig. Maxim Non m. p., cassar — pénztárnok.

DIRECȚIUNEA: — AZ IGAZGATÓSÁG:

Dr. Coriolau Pap m. p., prezident — elnök. Vasile Sala m. p. Maxim Non m. p. Miron Botișel m. p.

Vasile Negru m. p. Ioan Ovesea m. p. Moise Gavra m. p. Vasile Cartișiu m. p. Dr. Salvator Mihali m. p., pe câmpul de luptă — hadbavonult.

Subsemnatul comitet de reviziune am examinat bilanțul prezent, contul pierderii și profitului, confruntându-le cu registrele principale și auxiliare, le-am aflat cu acelea în consonanță și exarte. — Alulirott felügyelő bizottság a jelen mérleg számlát, valamint a veszteség- és nyereség számlát szabályszerűen vezetett fő- és segédkönyvekkel összehasonlítván, azokkal megegyezőknek és helyesnek találta.

Ioșif Diamandí m. p.,
preș. — elnök.

Alexandru Coroi m. p.

Atanasiu Toader m. p.

Corneliu Palladi m. p.,
pe câmpul de luptă — Hadbavonult.

„PATRIA“, casă de economii, soc. pe acții în Blaj.

CONVOCARE.

P. T. Domnii acționari ai casei de economii «PATRIA», societate pe acțiuni se invită cu onoare — în sensul § 14 și următorii din statute — la

a XXXII-a adunare generală ordinară,

care se va ține în Blaj la 24 Februarie st. n. a. c., la 11 ore, în localul institutului.

Obiectele sunt:

1. Raportul direcțiunii, raportul comitetului de supraveghiere, bilanțul și darea absolutului, distribuirea profitului curat și a sumei destinate spre scopuri culturale și de binefacere, și fixarea marcelor de prezență pe 1918.
2. Intregirea direcțiunii.

Domnii acționari, cari voiesc a participa la adunare, sunt rugați a-și depune la casa institutului acțiunile și eventual documentul de plenipotență până în 23 Februarie la 12 ore din zi.

Blaj, la 16 Ianuarie 1918.

Direcțiunea.

Activa.		Contul Bilanț la 31 Decembrie 1917.		Pasiva.	
		K	f		K f
Casa: Numărar	159,198.84			Capital societar	1.000,000.—
Depuneri în Cont-Curent, Giro și Cec	2.067.570.68	2.226,769.52		Fond de rezervă	550.000.—
Efecte	1.251,037.50			„ „ special	317.513.74
Acții	27,000.—			„ „ pensiuine	153.988.—
Efectele fondului de pens.	150,000.—	1.428,037.50		„ I. M. Moldovan	10.000.—
Cambii		1.579.030.—		Depuneri spre fructificare	418,393.12
Imprumuturi hipotecare		98,838.—		Depozite	35.477.70
„ pe amanet		75,405.—		Interese anticipate	40,690.—
Casele institutului		110,000.—		Dividendă neridicată	422.—
Mobilier		3,000.—		Profit curat	137,277.10
Spese de proces anticipate		23,561.64			
Spese de protest		120.—			
		6.433,761.66			6.433,761.66

Eșite.		Contul Profit și Perdere.		Întrate.	
		K	f		K f
Interese: după depuneri		168,017.18		Interese după cambii	162,632.52
Spese: porto postal	2.405.96			după imprumuturi hipotecare	91,893.13
spese curente	2.631.99			„ „ pe amanet	4,710.—
salare	24.070.—	29,157.95		„ efecte	50,031.50
Contribuțiune și competențe		45,399.49		„ capital elocat	57,020.68
Profit curat		137,277.10		Proviziune și monete străine	7,477.89
		379,851.72		Chirie	6,080.—
					379,851.72

Blaj, la 31 Decembrie 1917.

I. Br. Hodoșiu m. p., dir.-executiv.

Letiția Hodoș m. p., contabilă.

DIRECȚIUNEA:

Dr. Marcu m. p., prezident.

I. F. Negruțiu m. p.

Dr. Solomon m. p.

G. Bărbat m. p.

A. C. Domșa m. p.

Dr. Orlăce m. p.

Dr. Hâncu m. p.

St. Popu m. p.

S'a revăzut și aflat în consonanță cu cărțile purtate în ordine deplină.

Blaj, la 16 Ianuarie 1918.

COMITETUL DE SUPRAVEGHIERE:

G. Precup m. p., prez.

I. Fodor m. p.

Dr. O. Prie m. p.

Al. Ciura m. p.

A. Caliani m. p.

Herția m. p., revizor.

Raportul comitetului de supraveghiere.

Onorată adunare generală!

Comitetul de supraveghiere, conform legii comerciale, a scontrat de reneșterii casa institutului, efectele, obligațiunile hipotecare, împrumuturile pe amanet și a revăzut toate cărțile de contabilitate.

De asemenea a examinat bilanțul pe 1917 și contul profitului și pierderilor, pe cari le-a găsit în consonanță cu reg strele institutului. Tot astfel a constatat, că și împărțirea profitului curat s'a făcut în conformitate cu dispozițiile statutelor.

În urma acestora propune: aprobarea bilanțului și primirea proiectului relativ la împărțirea venitului curat, precum și darea absolutului, atât pentru direcțiune, cât și pentru comitetul de supraveghiere.

Blaj, la 16 Ianuarie 1918.

Comitetul de supraveghiere.